

En el vintè aniversari de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i

Joan Lladonet i Escales,
coordinador de Pissarra

La celebració es va dur a terme el 5 de maig, a partir de les 18 hores a la seu de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics (EFMD). El primer acte va consistir en la presentació del llibre *La llavor del seny*, de Pere Polo, director de l'EFMD. En aquest llibre apareixen articles que s'han publicat al diari Última Hora, i molts d'ells tracten temes sobre la tasca que duu a terme l'Escola. La presentació va anar a càrrec de l'autor, del Sr. Pio Maceda i del Sr. Vicent Mauri. Varen assistir als actes de la commemoració un centenar de persones, entre elles hi havia autoritats del món educatiu i l'Honorable Sra. Presidenta del Parlament, Aina Rado.

Va començar el Sr. Pere Polo, que va explicar superficialment el contingut dels articles del llibre, que havia nascut a partir de la seva dèria de llegir molts diaris cada dia. Va citar el llibre *Indigneu-vos* i va avançar que era necessari que hi hagués canvis i quasi va fer una premonició del que succeiria 10 dies després, amb l'ocupació de les principals places de moltes ciutats de l'Estat i va afirmar que era necessari que el dia 22 de maig tothom acudís a votar. Després va explicar que estava molt content que dos lluitadors dins el sindicalisme l'haguessin volgut acompanyar en la presen-

tació del llibre. També va fer una referència a Neus Santaner, que havia prologat el llibre i que no havia pogut assistir a l'acte.

equip i que la seva experiència era molt important, ja que havia fet molts de viatges. Que això li havia servit per a fer els articles, que havia escrit amb un estil molt

“Va elogiar l'autor del llibre com a sindicalista, lluitador i persona compromesa...”

A continuació va parlar Pio Maceda, que va dir que ho faria com a professor i que, com a persona compromesa, subscribia el desig de Pere que anàssim a votar. Va explicar que era de Leganés (Madrid) i que no era bo que guanyassin els que sortien a les enquestes. Que en Pere Polo sempre parlava de projectes i que per a dur-los a terme havia sabut treballar en

precís, concís, funcional i directe. Després va anar comentant frases del pròleg, de la introducció i de diferents articles. Que segurament algú opinaria que hi havia opinions massa radicals, però que era fals, ja que a les persones que exigeixen que es respectin els drets i que critiquen el sistema se'ls denomina radicals i no ho són. També ens va recordar que havíem de parar

atenció a les imatges del llibre, frases que havia fotografiat l'autor als grafitos de les parets, gran part d'Amèrica Llatina i algunes de l'Estat espanyol.

Després de seguir analitzant allò que deia en Pere als articles va afirmar que el llibre era una invitació a debatre l'atac que existeix contra els serveis públics i que animava a seguir lluitant per un món més just i per una escola de qualitat per a tots.

En tercer lloc va intervenir Vicent Mauri, de la Intersindical Valenciana. Va agrair que l'haguessin convidat a presentar el llibre d'una persona que ell considerava amic i referent i que es trobava com si fos a casa seva. Va elogiar l'autor del llibre com a sindicalista, lluitador i persona compromesa; també va parlar dels llibres que ja havia publicat sobre temes semblants i que el seu treball l'havia desenvolupat a l'STEI i a Ensenyants Solidaris. Va continuar afirmant que Pere Polo era un referent per a Llatinoamèrica i ho va demostrar llegint per sorpresa un escrit que havia enviat amb motiu de l'acte, el Sr. Fernando Rodal, president de la CEA (Confederació d'Educadors Americans). Va assegurar que no era normal que un diari publicari aquest tipus d'articles, cosa que no passa al País Valencià i que dels 58 textos publicats n'hi havia 16 dedicats a Llatinoamèrica. També va llegir una carta de felicitació a Pere per la publicació del llibre i per tota l'ajuda que havia aconseguit per a Perú. La signava la Sra.

“Va assegurar que estava molt orgullós de pertànyer a un sindicat com l'STEI, que havia duit endavant infinitat de projectes...”

Isabel Rivera González, de l'Institut de Pedagogia Popular del Perú.

Acte seguit es va posar a citar articles i frases escrites que li havien cridat l'atenció i va afirmar que sobre aquest llibre es podria fer un seminari per debatre el que s'hi explica. I va acabar la seva intervenció amb unes paraules de la prologuista que afirmava que calia que tenguéssim cura d'aquesta llavor, que la regàssim i que l'abonàssim perquè pogués fructificar.

Pere Polo va cloure aquesta presentació, agraint les cartes que havia llegit Vicent Mauri, va recordar que es podia recollir un llibre i dos DVD i va fer públic un agraïment a dues persones que l'havien ajudat molt i que sense la seva col·laboració no hagués estat possible el llibre, a Tomeu Cantarellas i a Joan Lladonet. També a la seva família, a qui havia dedicat el llibre, ja que sense les hores que els havia robat tampoc no fos estat possible. Va acabar fent una breu referència a les fotografies que il·lustraven el llibre.

El següent acte commemoratiu programat era fer una breu Història de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics, a càrrec del Sr. Tomàs Martínez i del Sr. Pere Polo.

Va començar a fer la seva explicació en Pere, qui va començar a parlar de quan assistia a les reunions amb el delegat provincial Sr. Andreu Crespí i el treien defora. La idea de fer l'escola va sorgir a partir de la LOGSE, que parlava de l'elaboració de material didàctic i es va pensar a fer una escola amb aquest objectiu, escola que ha estès les seves activitats formatives a Manacor, el curs 2006-2007, i a Inca, el 2007-2008. Va assegurar que estava molt orgullós de pertànyer a un sindicat com l'STEI, que havia duit endavant infinitat de projectes, que encara continuen, com l'escola o com la revista *Pissarra*. Va fer unes pinzellades sobre les activitats que es duïen a terme a l'Escola, des de les activitats de formació, la preparació d'oposicions, la preparació de voluntariat per a la cooperació, la sensibilització i l'elaboració de material didàctic, que ha estat presentat a fòrums internacionals, i en va citar un, *La globalització neoliberal, fàbrica de misèria*, que s'està practicant a quatre universitats llatinoamericanes. Va fer un agraïment a les persones que havien estat fonamentals per a la consecució de l'Escola i va acabar la seva intervenció.

Tomàs Martínez va començar llegint uns quants comunicats de

Llatinoamèrica, de l'IPP (Institut de Pedagogia Popular), de l'STEG (Sindicat de Treballadors i Treballadores de l'Educació de Guatemala), de CETERA (Confederació de Treballadors de l'Educació de la República Argentina), etc.

Després va contar que a mitjan 1990, parlant amb en Pere varen decidir posar en marxa l'escola; el conseller d'Educació era el Sr. Pío Tur. Va reaccionar amb escepticisme, ja que no pertanyien a la Comissió de Formació Ocupacional. S'ha d'explicar que al principi varen tenir moltes dificultats; com a anècdota va explicar que una vegada varen presentar 80 projectes i no els en varen aprovar cap. La seva idea era posar en marxa un institut superior de formació en mitjans didàctics. El projecte s'havia d'adaptar a la normativa europea, i així va ser com va sorgir l'EFMD. Els darrers dies de 1990, la Conselleria d'Hisenda aprovava aquest projecte. El 1991 varen començar les activitats de l'escola amb un seminari sobre una professió de futur i després presentaren un llibre sobre els consells escolars municipals. Ell hi va treballar 21 anys, primer al Rafal i després al domicili actual. Es va participar en molts projectes europeus, sempre amb el suport de l'STEI. Ara també s'haurà de reflexionar com s'ha de continuar en el futur i segurament s'encertarà. I així va acabar la seva intervenció.

En Pere va aclarir que finalment es varen integrar a la Comissió

“El professorat ha de ser conscient de les seves limitacions i ha d'impulsar models d'educació més crítics i reflexius.”

de Formació Ocupacional i després el regidor Groske els en va treure, es a dir, els va expulsar.

El darrer acte del dia era la celebració de la taula rodona sobre la formació permanent. Pere Polo, que la moderava, va dir que s'havia de tenir present que la Llei General d'Educació de 1970 no s'havia preocupat de la formació del professorat i que l'STEI sempre ha impulsat la renovació pedagògica, i, fins i tot, durant un curs va organitzar l'Escola d'Estiu. També s'ha de tenir en compte que des de 1939 fins al 1969 no es va construir cap institut d'ensenyament mitjà. Que no va ser fins a la Llei Villar Palasí que es varen començar a construir instituts. També varen començar els crèdits per als sexennis, que avui en dia ens duïen encara a molts interrogants:

- La formació contínua permanent, ha de ser una formació dins o fora de la feina?
- Aquesta formació ha de ser obligatòria o voluntària?
- Ha de ser presencial o a distància?
- Quin ha de ser el futur de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics? Els sindicats han de continuar dedicant-se a la formació? És necessària una formació en valors, principis...?

El Sr. Jaume Carbonell va començar afirmant que era un miracle que una revista duràs 35 anys, es referia a *Pissarra*, i va continuar dient que l'havia desconcertat el títol del llibre de Pere Polo, ja que creu que aquest no és una

persona assenyada, que ell hauria posat com a títol *La llavor de la rauxa*. Fetes aquestes observacions, va començar a parlar de la formació permanent. Va dir que s'han d'impartir coneixements i que s'ha de formar per a poder perfeccionar l'educació, que és necessari educar en el diàleg. El professorat ha d'aprendre que és necessària la seva contribució per a evitar tot tipus de discriminacions, que ha de ser conscient de les seves limitacions i que ha d'impulsar models d'educació més crítics i reflexius.

Va reivindicar el cos únic d'ensenyants i va assenyalar que s'havia de continuar lluitant per una escola pública i de qualitat. Que el compromís social s'havia anat diluint des de final dels anys 80 del segle passat. Que els centres de professors havien estat els causants de fer desaparèixer molts de projectes i il·lusions i que havien anat desapareixent els moviments de renovació pedagògica, encara que en quedin alguns. Ara està de moda fer cursos per fer crèdits i cobrar sexennis. S'han invertit molts doblers en educació permanent i no s'ha notat a les escoles. No se sap ben bé què ha passat. Va acabar la seva intervenció fent unes quantes propostes:

- La modalitat de formació més eficient és la que es fa en el propi centre, especialment si neix d'una necessitat, d'un desig i que hi participi la major part del claustre.
- Cal articular una formació

“Va assegurar que l'STEI-i ha combinat l'acció reivindicativa amb la formació didàctica, científica i pedagògica.”

permanent que fomenti el canvi a l'aula, al centre i a la comunitat.

- Hi ha col·lectius i xarxes molt disperses. La innovació és com un desert i es van formant petits nuclis sense comunicació entre ells.
- Cal anar recuperant espais col·lectius de trobada, observacions compartides, viatges, fòrums, etc., per a articular-los.

Va indicar que li preocupaven les eleccions, ja que és probable que la dreta conservadora les guanyi per la feblesa de l'esquerra. Va explicar que era necessari fer una anàlisi crítica, trobar formes més participatives, somiar amb un projecte de futur solidari i fer una societat més justa que la que tenim avui. I així va acabar la seva participació.

La Sra. Isabel Carrillo va prometre que seria breu i va indicar que la seva relació amb l'EFMD s'havia iniciat l'any 1997, a l'entorn de la cooperació amb Amèrica Central, que a partir de llavors s'havien teixit relacions professionals i d'amistat. Llegia el que segons va dir li havia dictat el cor. Que sol venir a Palma un cop o dos en l'any per participar en seminaris i jornades de formació, i que aquesta situació ja la té incorpo-

rada a la seva vida. Així, a poc a poc, s'ha anat fent un imaginari de l'**escola**. I va explicar els trets de l'EFMD, amb les lletres de la paraula **ESCOLA**; ho va fer a manera d'acròstic. Com si davant les frases escrites a continuació hi posàssiu: **L'Escola és...**

- **E**ducació, que neix a partir de la relació i dels encontres.
- **S**aber, ja que és un lloc on s'aprenen coneixements.
- **C**ompromís, amb la realitat més pròxima i amb la més llunyana.
- **O**pció de formació permanent.
- **L**laurar per a construir altres móns possibles.
- **A**companyar, ja que és un espai per a preparar viatges formatius, donar la mà amb responsabilitat i formar en valors polítics i ètics.

El Sr. Biel Caldentey va agafar el torn de paraula per dir que les intervencions dels dos ponents anteriors havia estat brillant i que ell parlaria des del punt de vista sindical. Va assegurar que l'STEI-i ha combinat l'acció reivindicativa amb la formació didàctica, científica i pedagògica. Que és necessari que hi hagi compromís ètic i social. L'STEI-i sempre ha aglutinat un missatge de

renovació pedagògica, ja que considera que és un sindicat sociopolític. Sempre ha defensat l'escola pública i de qualitat, ja que per tenir un bon sistema educatiu s'ha de tenir una bona escola pública. El sindicat ha intentat generar un discurs renovador per a l'escola.

Avui es parla de substituir els equips directius actuals per uns que tinguin més poder. Això és trencar amb la possibilitat d'avançar en la formació als centres. Cada cop es va retallant més la democràcia a les escoles. I si s'ha d'educar alumnes per a la democràcia, l'escola ha de ser democràtica. S'ha de tenir en compte que l'aprenentatge a l'escola és un intercanvi; els i les mestres aprenen dels i de les alumnes, i també es fa aprenentatge a la inversa. Que l'escola nova hagi de desaparèixer, com així sembla que ho vol la dreta conservadora, és molt greu. La qüestió dels crèdits ha estat letal per a la formació; se cerquen els curssets que s'han de fer per les hores que manquen per complir les 100

contingut.

L'STEI-i sempre ha intentat introduir la reflexió ideològica, ja que l'escola sempre ha de proporcionar les eines perquè els infants puguin escollir. Ha entès l'escola com una palanca per al canvi social. És a l'escola on s'han d'oferir les eines perquè l'alumnat pugui autodefensar-se dels programes de la TV que deseduquen i perquè estigui preparat per reflexionar de manera crítica. I aquí varen acabar les intervencions dels ponents i va començar el debat.

Va intervenir Jaume Carbonell per dir que els països que tenien millors notes a les proves realitzades com l'Informe Pisa, per exemple, Corea i Shangai, era a

“...una proposta és que el 25 o 30% del professorat de formació siguin mestres alliberats de les escoles o jubilats. Part dels preparadors de mestres han de ser mestres.”

dura. Competitivitat que hauria d'eludir l'escola, ja que és o hauria de ser un espai on es dedica un temps a trobar-se l'alumnat i fer intercanvis.

El director general Sr. Miquel Perelló va demanar perquè no parlaven una mica més de la formació inicial. Isabel Carrillo va dir que segons l'experiència que tenen, el model de consumir crèdits destrueix els espais de trobada. Els seminaris que tenien abans, amb la nova estructuració ara no són possibles. Manca una atenció més personalitzada, espais de treball dirigit i espais de tutoria, en canvi, es controla més l'alumnat i és un pur consum d'activitats. Diu que ens hi hauríem de resistir i anar contracorrent, es poden fer seminaris de pràctiques; s'han de reinventar i aprofitar les petites esclatxes i no posar-se pals a les rodes... L'alumnat ha adquirit la cultura del consum ràpid de crèdits, però es poden fer canvis.

Jaume Carbonell va manifestar que una proposta és que el 25 o 30% del professorat de formació fossin mestres alliberats de les escoles o jubilats. Part dels preparadors de mestres han de ser mestres. I així varen acabar els actes de celebració dels 20 anys de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics. □

reglamentàries i no pel seu causa d'una competitivitat pura i